

Demonstratieproject MitePrevent

Gezonde hennen door totaalaanpak van rode vogelmijt

Ine Kempen – Neil Van den Broeck

Europees Landbouwfonds
voor Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert
in zijn platteland

MitePrevent – Gezonde hennen door totaalaanpak van rode vogelmijt

- Startdatum: 1 mei 2020
- Eindatum: 30 april 2022
- Coordinator: Proefbedrijf Pluimveehouderij
 - Ine Kempen
 - Nathalie Sleeckx
 - Neil Van den Broeck
- Partner: Dierengezondheidszorg Vlaanderen
 - Tamara Vandersmissen
- Financiering: Vlaamse Overheid DEPARTEMENT LANDBOUW EN VISSERIJ en Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO)

**Provincie
Antwerpen**

Europees Landbouwfonds
voor Plattelandsontwikkeling:

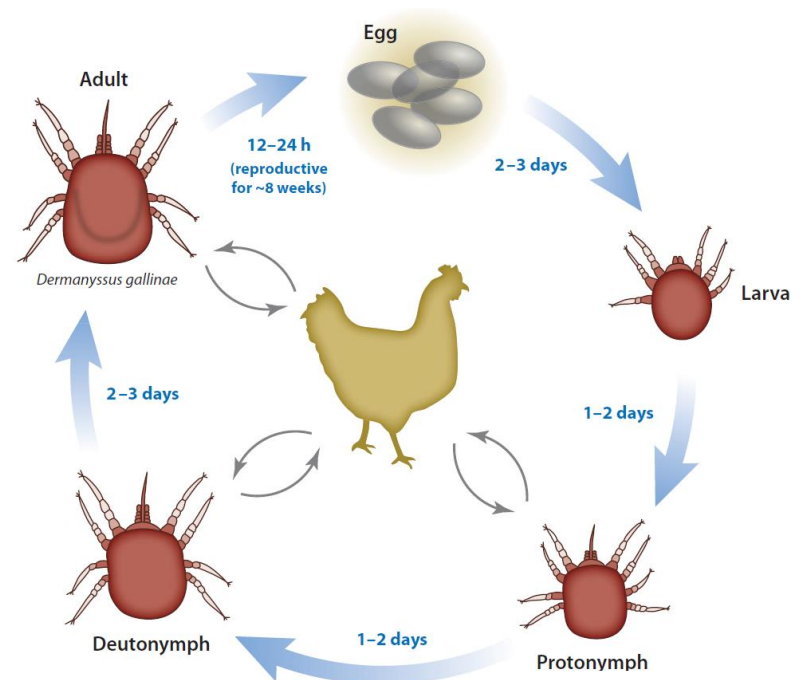
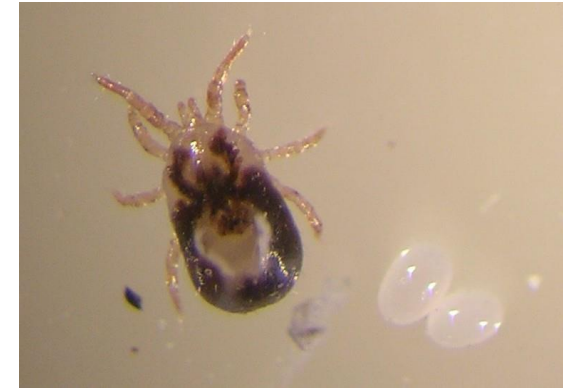
Europa investeert
in zijn platteland

Context MitePrevent

Rode vogelmijt

- Ectoparasiet (niet permanent op gastheer)
- Cyclus van ± 7 dagen
- Lichtschuw -> Schuilen in kieren en spleten en komen in het donker naar buiten
- Negatieve impact door verstoring slaap, bloedverlies, hogere voerconversie, stress,...
- Transmissievector ziekten

Provincie
Antwerpen

Context MitePrevent

- Economische schade:
 - € 0,85 - € 1,16 / hen /ronde (Van Emous 2017)
 - € 130 miljoen verlies per jaar voor de ei-industrie in Europa
 - Recente schattingen gaan zelfs tot € 361 miljoen
- Grote toename RVM door de ban van conventionele kooien in 2012
 - Volières bieden meer schuilplaatsen voor de mijten
 - Moeilijke controle!
- Acariciden
 - Strengere wetgeving
 - Weinig geregistreeerde producten
 - Vraag naar pesticide-vrij: gebruik leg!
 - Resistentie

De loodzware eindbalans van de Fipronilcrisis: meer dan 77 miljoen eieren vernietigd

20/01/2018 om 07:29 door adm,adm | Bron: BELGA - [Print](#) - [Corrigeer](#)

(FOTO: BELGAIMAGE)

2
shares

BRUSSEL - Door het fipronilscandaal zijn in België in totaal 77.375.000 eieren vernietigd en 1.900.000 kippen geruimd. Dat zegt de federale minister van Landbouw Denis Ducarme (MR) zaterdag in La Dernière Heure.

https://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20180120_03310867

Provincie
Antwerpen

De rode vogelmijt op een leghennenbedrijf...

- Een weerbarstige plaag

Beperkt effect van gebruikelijke hygiënische maatregelen en controle acties

Nat reinigen
(leegstand)

*Resistent aan >10h
onderdompelen*

Hennen wegladen
(leegstand)

*Resistent aan
> 9 m
uithongering*

Sprayen van acariciden

*Schuilplaatsen en
groeperingen
beschermen mijten*

Besmettingsgraad
moeilijk te bepalen

Controle acties te
laat of te weinig

Bloedluis bestrijden?

Preventief

Reinigen en
desinfecteren

Warmtebehandeling
> 45°C (ThermoKill)

Bioveiligheid

Mest afdraaien, stal
op lage temperatuur
houden,..

Tijdens leegstand

Tijdens legronde

Bloedluis bestrijden?

Preventief

Reinigen en
desinfecteren

Warmtebehandeling
> 45°C
(ThermoKill)

Bioveiligheid

Mest afdraaien, stal
op lage temperatuur
houden,..

Fysiek

Reinigen met warm
water en zeep

Silica
(Diatosect, Fossil
Shield, For-Mite,..)

Q-perch
(Vencomatic)

Plantaardige olie

Biologisch

Dinkwateradditieven
(HennsUp, AviMite,
AlphaMites DW,..)

Roofmijten

Neemolie
(MiteStop)

Vaccinaties

Entomopathogene
schimmels

Chemisch

Fluralaner
(Exzolt)

Phoxim
(ByeMite)

Spinosad
(Elector)

Permethrine
(Die No Mite)

Context MitePrevent

Grote invloed van
maatregelen tijdens
leegstand

Elk bedrijf hanteert
andere maatregelen

Tijdstip
Grondigheid
Herhaling

Rol van monitoring

Demonstratieproject
MitePrevent

Provincie
Antwerpen

DOELSTELLING 1

Het uitwerken van een in de praktijk haalbaar RVM-monitoringsprotocol

DOELSTELLING 2

Handvaten op vlak van preventie, monitoring en behandeling van RVM

DOELSTELLING 3

Communicatie naar de sector

Provincie
Antwerpen

DOELSTELLING 1

Het uitwerken van een in de praktijk haalbaar RVM-monitoringsprotocol

DOELSTELLING 2

Handvaten op vlak van preventie, monitoring en behandeling van RVM

DOELSTELLING 3

Communicatie naar de sector

Provincie
Antwerpen

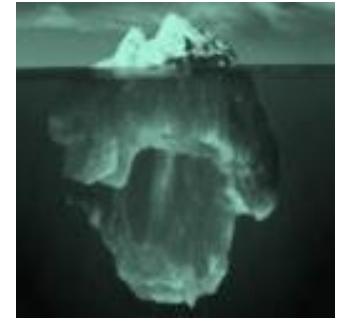

Monitoring

Rode vogelmijt vaak pas opgemerkt als

- Ze zichtbaar zijn op de banden en het voersysteem
- Er clusters of trosjes mijten zijn
- Er bloedstippen op de eieren zijn
- Werknemers gebeten worden of jeuk ondervinden

= te laat! → besmetting is dan al veel te groot en verspreid!!!!

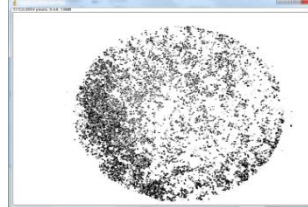

Monitoring

Hoe?

Waar?

Frequentie?

File	Edit	Font	Results
Area	Mean	Min	Max
2142	317	55.196	26 73
2143	510	52.241	28 73
2144	106	63.830	49 73
2145	483	48.917	19 73
2146	61	66.426	56 73
2147	60	66.100	56 73

Score 1: weinig bloedluizen

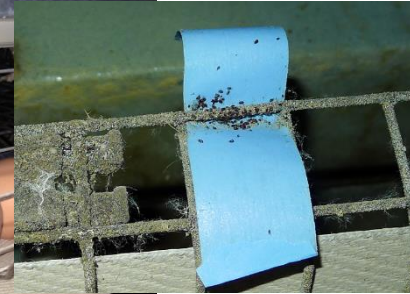
Score 2: meerdere bloedluizen

Score 3: veel bloedluizen

Score 4: zeer veel bloedluizen

Info uit monitoring

- Rode vogelmijten aanwezig?
- Hoe groot is het probleem?
- Wanneer verschijnen de eerste mijten?
- Waar verschijnen de eerste mijten?
- Hoe evolueert populatie in de tijd?
- Wanneer starten met behandelen?
- Wat is het effect van een behandeling?

Provincie
Antwerpen

DOELSTELLING 1

Het uitwerken van een in de praktijk haalbaar RVM-monitoringsprotocol

DOELSTELLING 2

Handvaten op vlak van preventie, monitoring en behandeling van RVM

DOELSTELLING 3

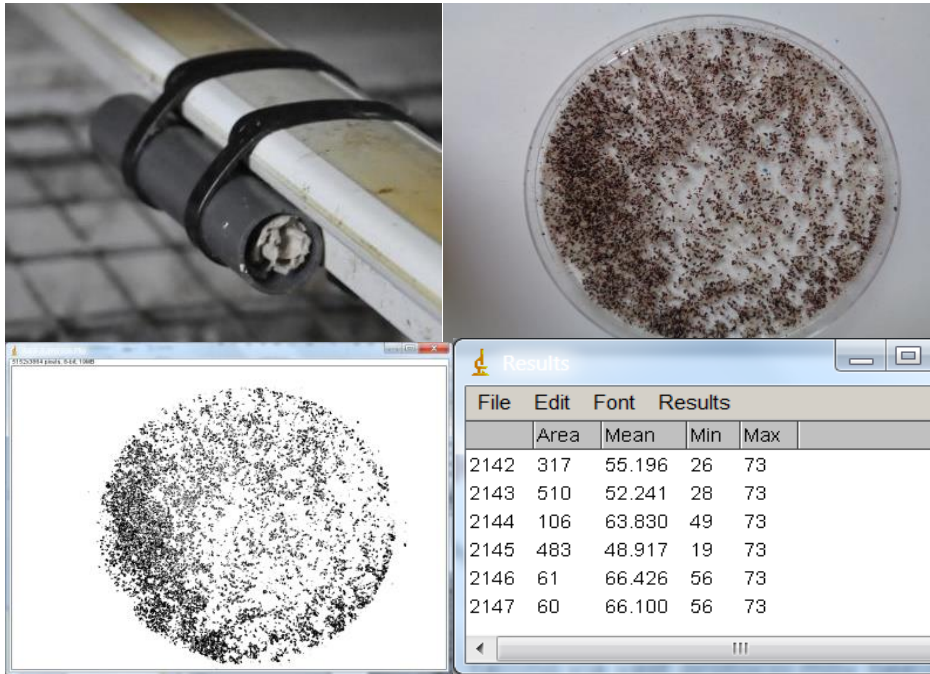
Communicatie naar de sector

Provincie
Antwerpen

Drempelwaarden

> 1000
Behandelen

500 – 1000
Opletten

0 – 500
Goed

Bedrijven die RVM populatie onder controle houden

Provincie
Antwerpen

Bedrijf 1

Stal:

- Moederdierenstal met beun mestopslag
- Geen wintertuin
- 8700 hennen
- Houten roosters, zitstokken en legnesten

Leegstand:

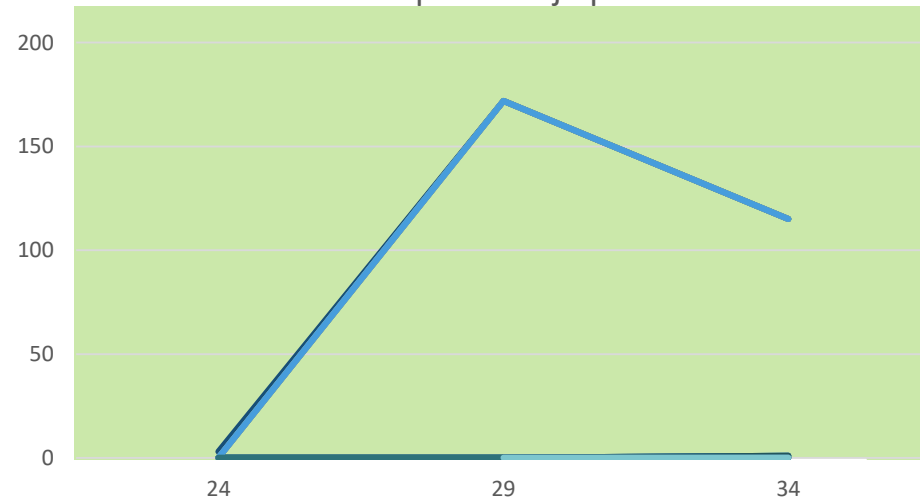
- Droog gereinigd, bezemschoon
- Mestopslag verwijderd
- Nat gereinigd met warm water en zeep
- Desinfectie

Preventief:

- 4 maanden leegstand
- Grondige reiniging roosters

nr val	Leeftijd In		
	24	29	34
1	0	0	1
2	0	0	1
3	0	0	1
4	0	0	1
5	0	172	115
6	3	172	115
7	0	172	115
8	0	172	115
9	0	172	115
10	0	0	0
11		0	0
12		0	0
13		0	0

Resultaten per leeftijd per IDnr

Bedrijf 2

Stal:

- Moederdierenstal met beun mestopslag
- 8250 hennen
- Houten zitstokken en bescherming eierbanden

Leegstand:

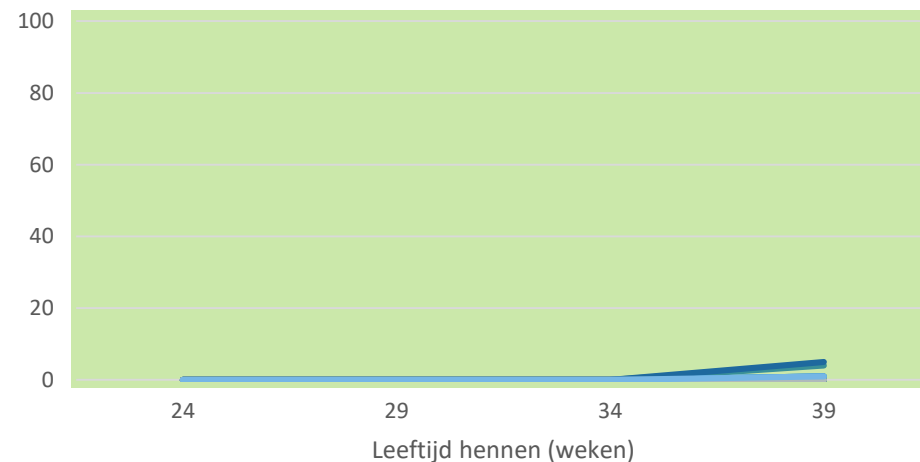
- Droog gereinigd met perslucht
- Nat gereinigd met schuim
- Mestopslag verwijderd
- Desinfectie

Preventief:

- Koolzaadolie op houten zitstokken
- Silica bij opzet
- Drinkwateradditief ByeMite

nr val	Leeftijd In			
	24	29	34	39
1	0	0	0	4
2	0	0	0	0
3	0	0	0	1
4	0	0	0	0
5	0	0	0	0
6	0	0	0	0
7	0	0	0	1
8	0	0	0	0
9	0	0	0	1
10	0	0	0	0
11	0	0	0	0
12	0	0	0	5
13	0	0	0	0
14	0	0	0	0
15	0	0	0	1

Resultaten per leeftijd per IDnr

Provincie
Antwerpen

Bedrijf 3

Stal:

- Scharrel volièrè met vrije uitloop en wintertuin
- 57 500 hennen
- Specht Volièrè

Leegstand:

- Droog gereinigd met perslucht
- Desinfectie

Preventief:

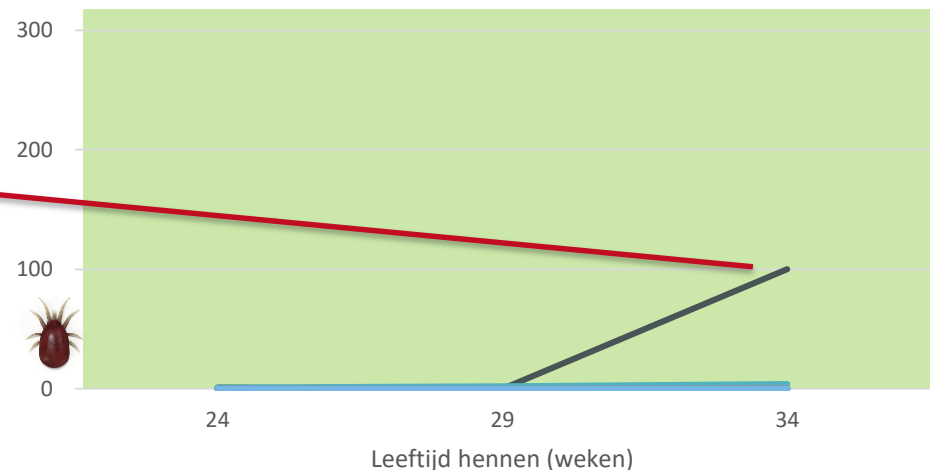
- Silica

Behandeling:

- Silica

nr val	vorige ronde	Leeftijd In		
		24	29	34
1	149			
2	3	0	0	0
3	0	0	0	0
4	2	0	0	1
5	16	1	0	100
6	6	0	0	0
7	224	1	2	4
8	0	0	0	1
9	17	0	0	0
10	2	0	0	0
11	20	0	0	0
12	0	0	0	0
13	4	0	0	0
14	2	0	0	0
15	15	0	0	0

Resultaten per leeftijd per IDnr

Bedrijven met risicowaarden

Provincie
Antwerpen

Bedrijf 4

Stal:

- Scharrel volièrè
- 36 000 hennen
- Portaalsysteem met houten omkapping eierbanden

Leegstand:

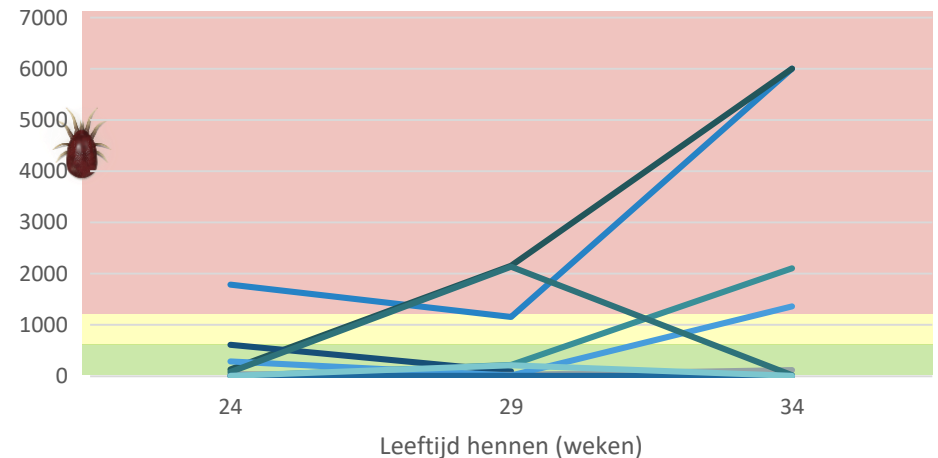
- Droog gereinigd, bezemschoon
- Ventilatiekokers gereinigd met perslucht
- Desinfectie + ozonbehandeling

Preventief:

- HennisUpp
- Silica

Nr val	vorige ronde	Leeftijd In		
		24	29	34
1	6000	2	217	2106
2	6000			1446
3	6000	1786	1157	6000
4	6000	131	2153	6000
5	6000			6000
6	6000	614	95	
7	6000			3821
8	6000	38	25	122
9	6000	290	11	1364
10	6000	79	2136	18
11	14			0
12	8	6	7	6
13	29	9	213	7
14	38			0
15	19			303

Resultaten per leeftijd per IDnr

Provincie
Antwerpen

Bedrijf 5

Stal:

- Volièresysteem met middenbeun
- Wintertuin
- 30 000 hennen

Leegstand:

- Droog gereinigd, bezemschoon
- Nat gereinigd met schuim
- Mestopslag verwijderd
- Desinfectie

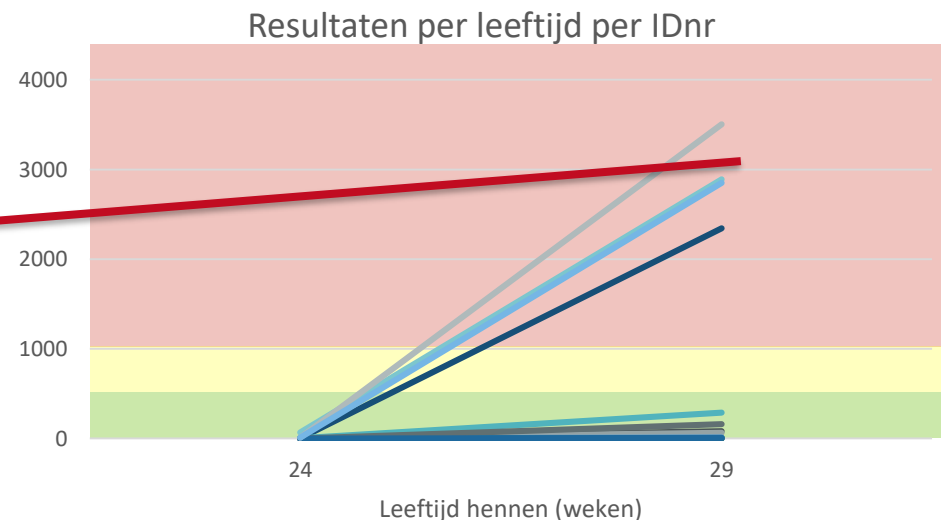
Preventief:

- Silica tijdens leegstand

Behandeling:

- Exzolt

nr val	Leeftijd In	
	24	29
1	0	3
2	0	5
3	1	0
4	1	10
5	3	83
6	4	2343
7	2	289
8	2	64
9	2	10
10	2	1
11	0	159
12	1	5
13	66	2890
14	10	3502
15	9	2850

Provincie
Antwerpen

Bedrijf 6

Stal:

- Scharrel met vrije uitloop en wintertuin
- 54 000 hennen
- Q-perch

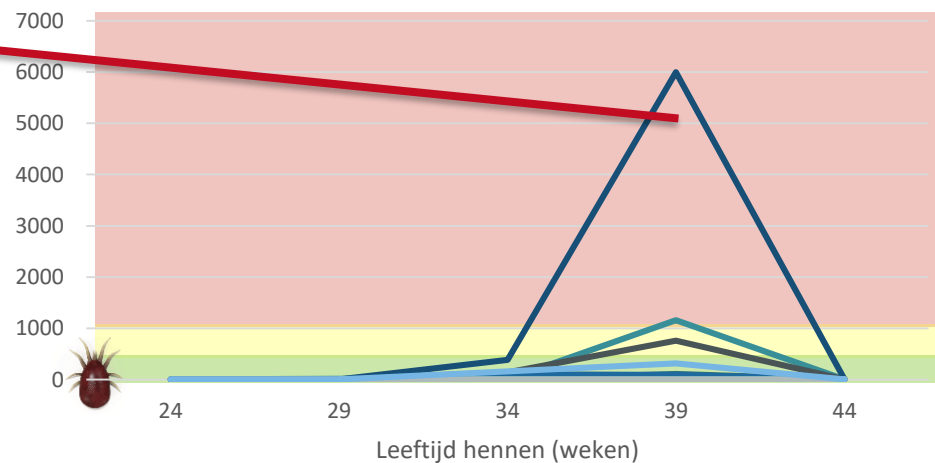
Leegstand:

- Droog gereinigd met perslucht
- Desinfectie met rook

Behandeld met Exzolt

nr val	Vorige ronde	Leeftijd In				
		24	29	34	39	44
1	0	0	13	0	1157	0
2	0	0	0	0	0	0
3	0	0	0	0	26	0
4	0		0	2		0
5	0		0	138	760	0
6	0		0	385	6000	0
7	0		3	2	0	0
8	0	0	1	0	0	0
9	0		0	0	1	0
10	0		0	11	112	0
11	0		0	0	22	0
12	0		0	100	92	0
13	0		0	0	0	0
14	0		0	0	0	0
15	0	0	0	160	318	0

Resultaten per leeftijd per IDnr

Provincie
Antwerpen

Eerste bevindingen

Besmetting laag

- Ingrijpen bij lagere besmetting betere resultaten
- Belang van grondige reiniging
- Belang van systeem
- Vroege behandeling, exponentiële fase voorkomen
- Silica
- Geen negatief effect van mestopslag in stal

Besmetting hoog

- Niet altijd hoge besmetting tijdens voorgaande ronde
 - Meerwaarde van monitoring
- Vliërestallen met systeem
- Exponentiële stijging waar silica ontbreekt
- Besmetting plaatsgebonden
 - Belang van voldoende valletjes

Eerste bevindingen

Ervaring landbouwers

- Landbouwers geven aan de **monitoring nuttig** te vinden, vooral op bedrijven met een initieel lage besmetting
- Bij **80%** van de deelnemers* werd de **bloedluisinfectie waargenomen via de analyseresultaten**
- **50%** van de deelnemers* heeft een **behandeling opgestart** op basis van de analyseresultaten

*die tot minstens 34weken werden opgevolgd

Provincie
Antwerpen

Bedankt!

Ine Kempen: ine.kempen@provincieantwerpen.be

Neil Van den Broeck: neil.vandenbroeck@provincieantwerpen.be

PROEFBEDRIJF PLUIMVEEHOUDERIJ VZW
Departement Economie, Streekbeleid en Europa (DESE)

Poel 77, 2440 Geel

T 014 56 28 70

proefbedrijf@provincieantwerpen.be

www.provincieantwerpen.be